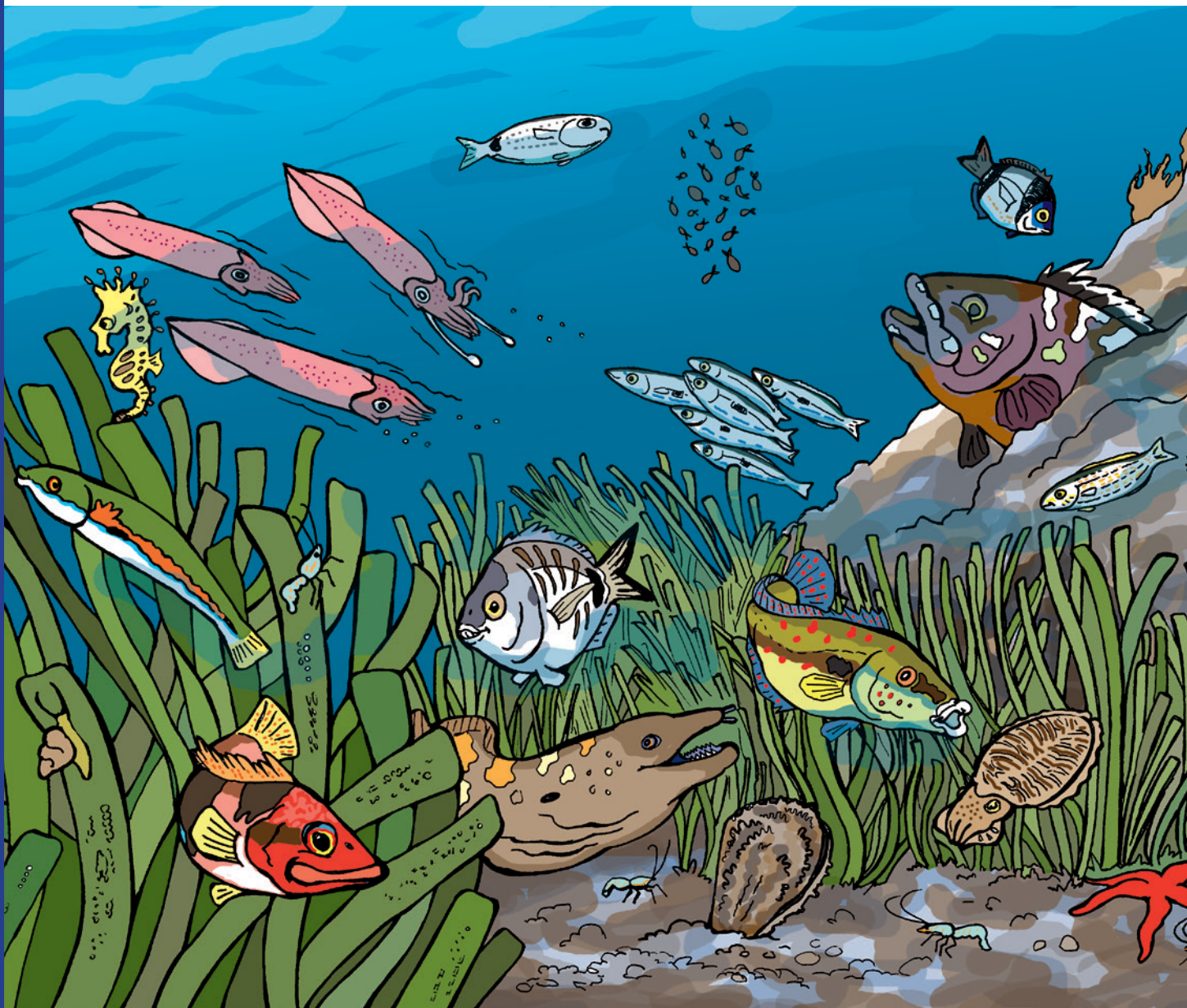

QUADERN DE DIBUIXOS DE LA MAR D'EIVISSA

Aquest quadern neix
en el si del Projecte
Biodibal, un projecte de
recerca i transferència del
coneixement, per reunir,
organitzar i emmagatzemar
el coneixement sobre
Biodiversitat de les Illes
Balears i fer-lo accessible a
tothom.

Hem dissenyat aquest
quadern perquè els
més petits descobreixin
les espècies més
representatives de
la fauna marina d'Eivissa.
Més informació
www.biodibal.uib.cat

Edita

Consell d'Eivissa

Universitat
de les Illes Balears

Col·labora

Coordinadors

Esperança Perelló Alomar (FUEIB),
Samuel Pinya Fernández (UIB),
Antoni Box (Consell Insular d'Eivissa)
i Marga Serra Tur (Confraria de
Pescadors d'Eivissa).

© 2019 de la present edició: Consell Insular
d'Eivissa i Universitat de les Illes Balears.
© de les il·lustracions: Xavier Canyelles Ferrà.

Dipòsit legal: DL PM xxxx-xxxx

VACA

(*Serranus scriba*)

Hàbitat: Posidònia i roca.

Alimentació: Carnívora.

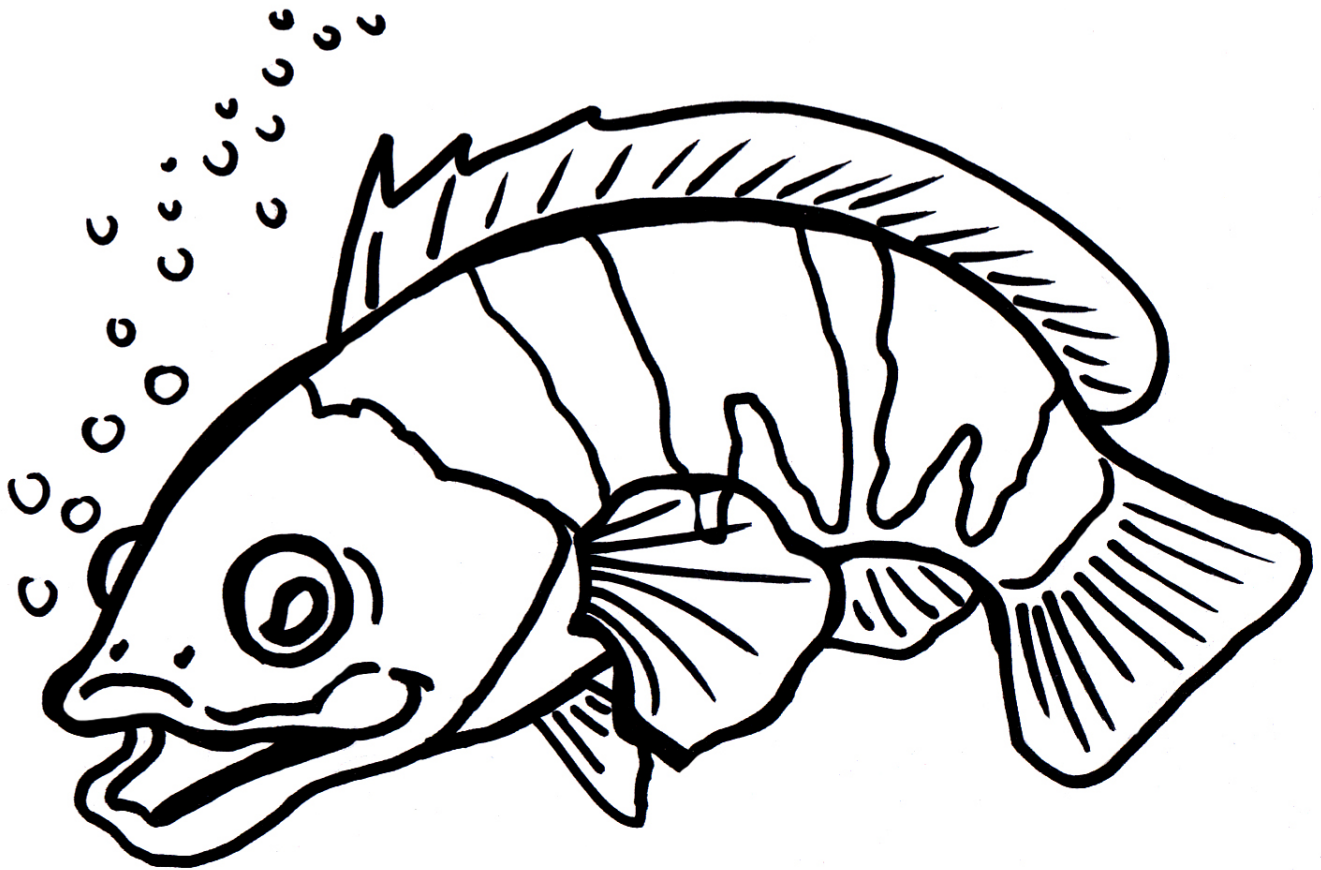
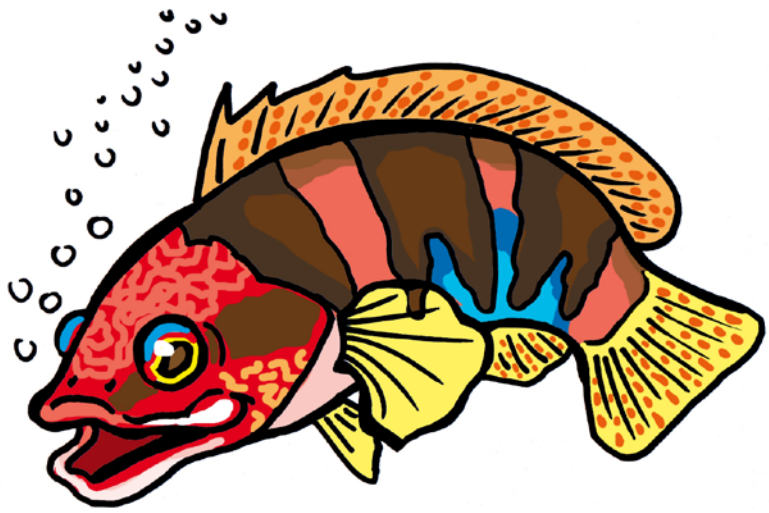
Mida: Petita.

Característiques:

Molt fàcil de veure amb ulleres de busseig a poca fondària entre les roques i la posidònia.

És un peix que pot ser tant mascle com femella a la vegada.

Moltes vegades acompanya els polps quan aquestos estan caçant.

ANFÓS

(*Epinephelus marginatus*)

Hàbitat: Roca.

Alimentació: Carnívora.

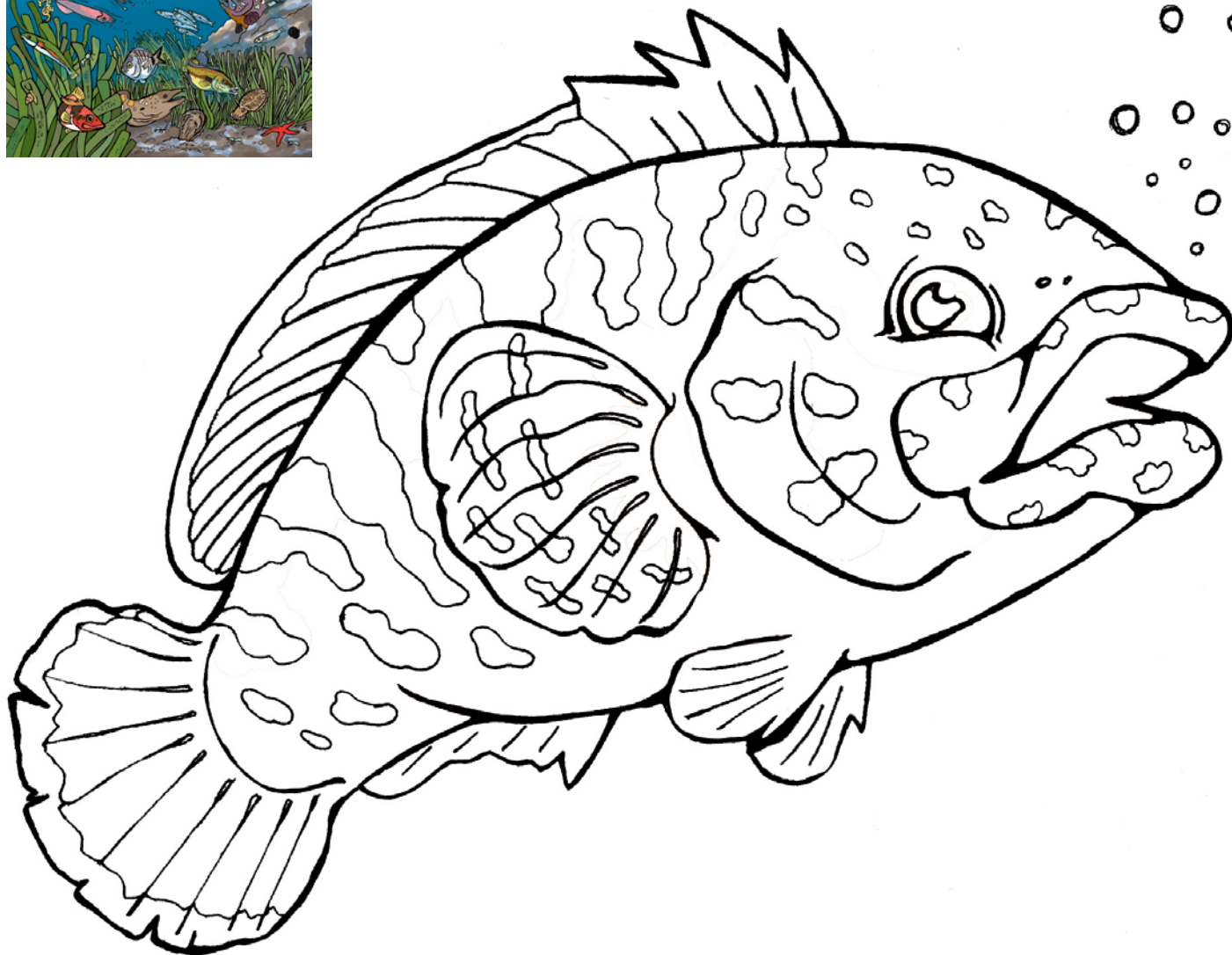
Mida: Grossa.

Característiques:

L'anfós és territorial i solitari, ocupant forats a les roques de les quals no s'allunya gaire.

És un peix que pot créixer molt (no pesquis els petits) i arribar als 30 kilograms!

Antigament aquesta espècie es pescava amb unes nanses denominades gambins.

LLAVIÓ

(*Symphodus tinca*)

Hàbitat: Roca i posidònia.

Alimentació: Carnívora.

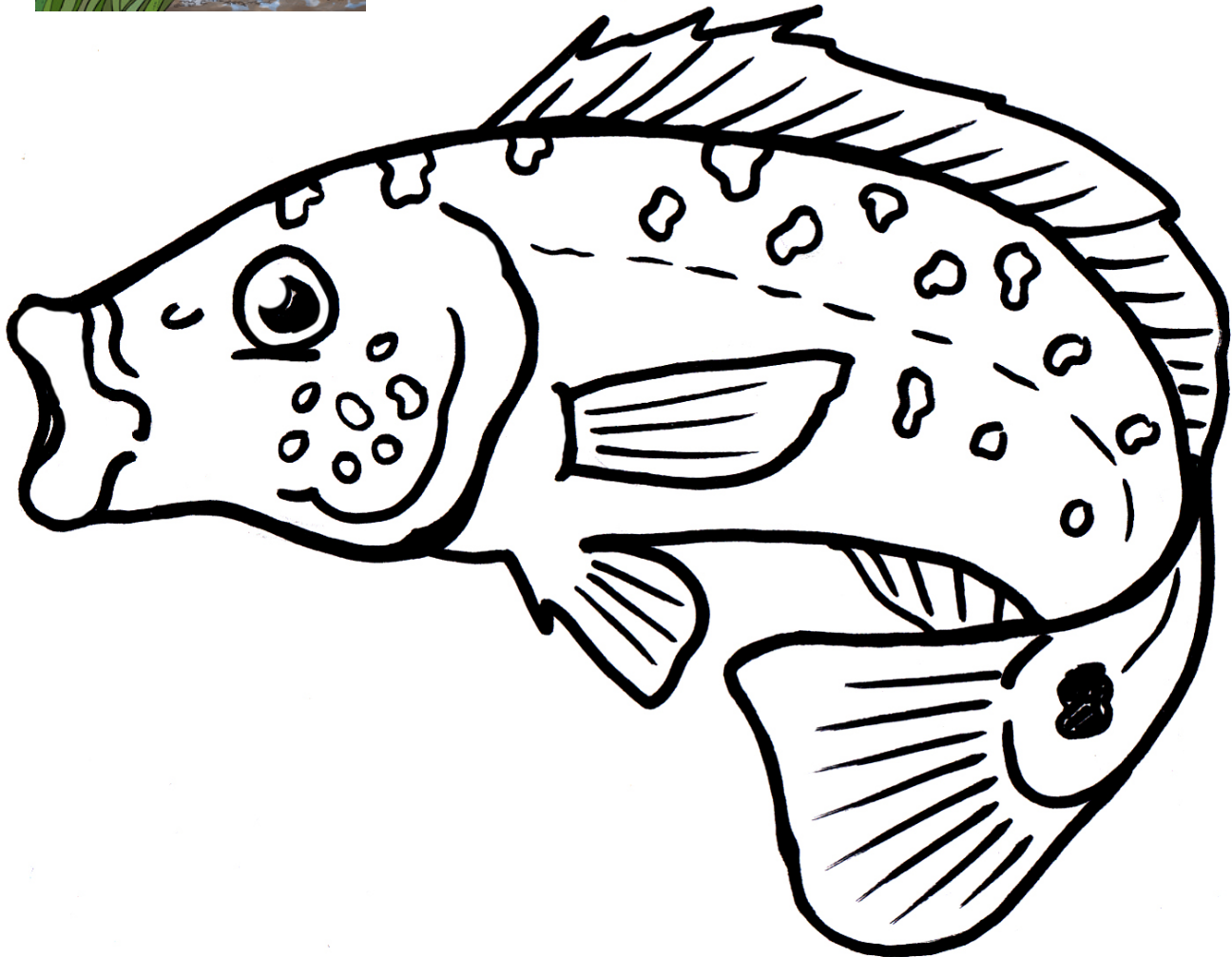
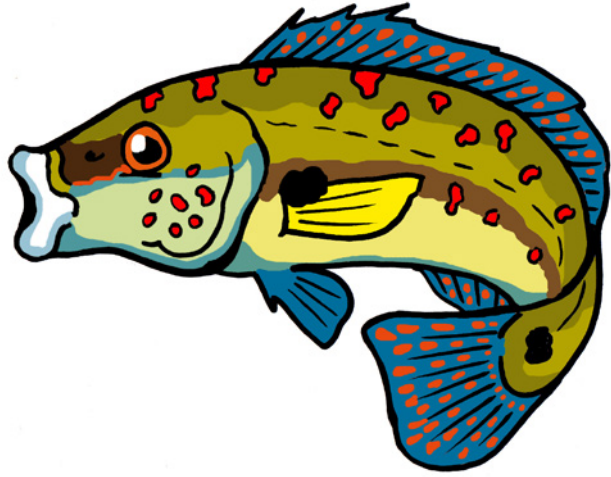
Mida: Mitjana.

Característiques:

El mascle construeix i vigila el niu.

Els mascles tenen colors molt més vistosos que les femelles i els juvenils.

Amb el llavions hi viuen molts altres peixos parells com la grúvia i els massots.

DONZELLA

(*Coris julis*)

Hàbitat: Roca i posidònia.

Alimentació: Carnívora.

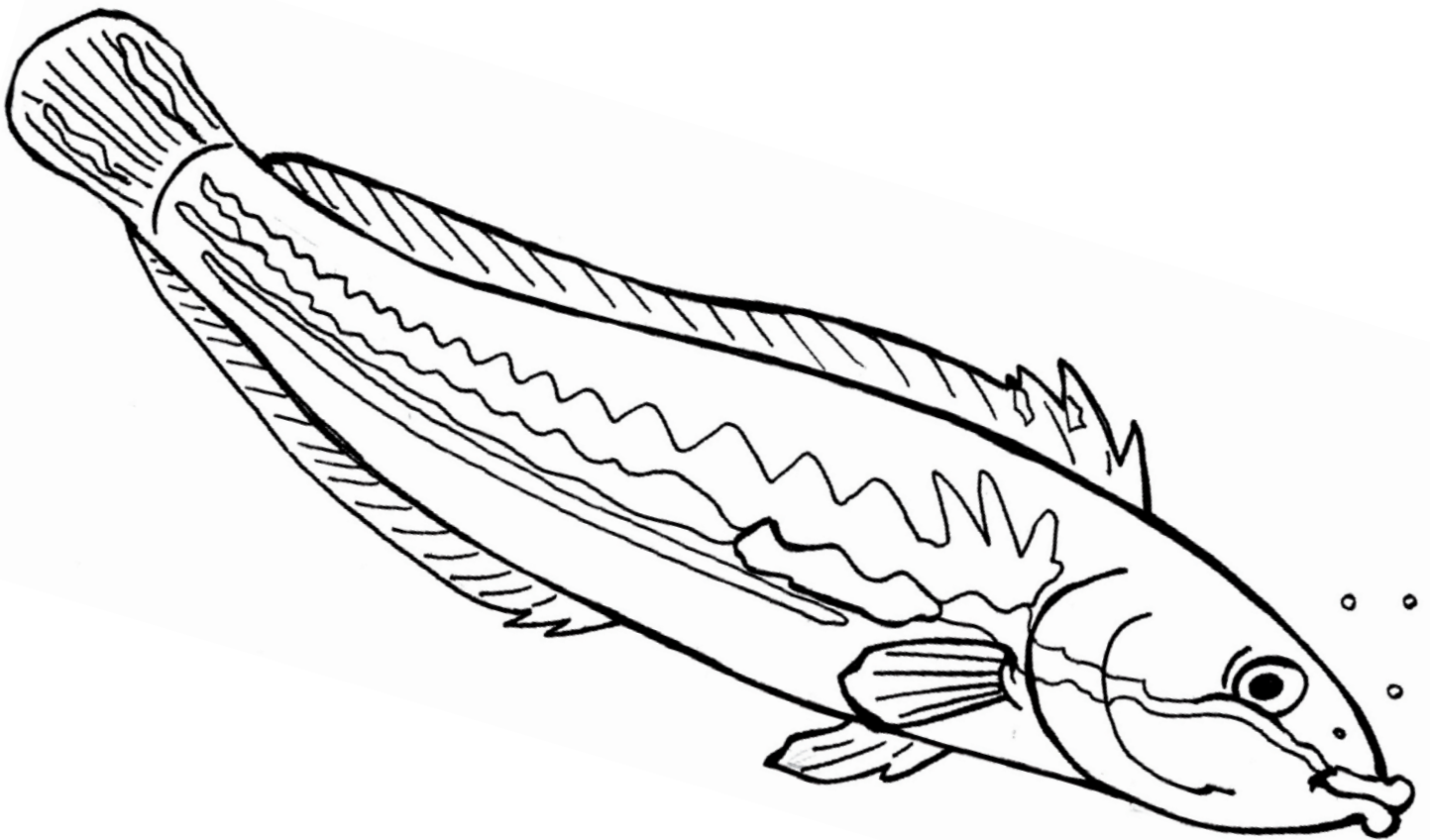
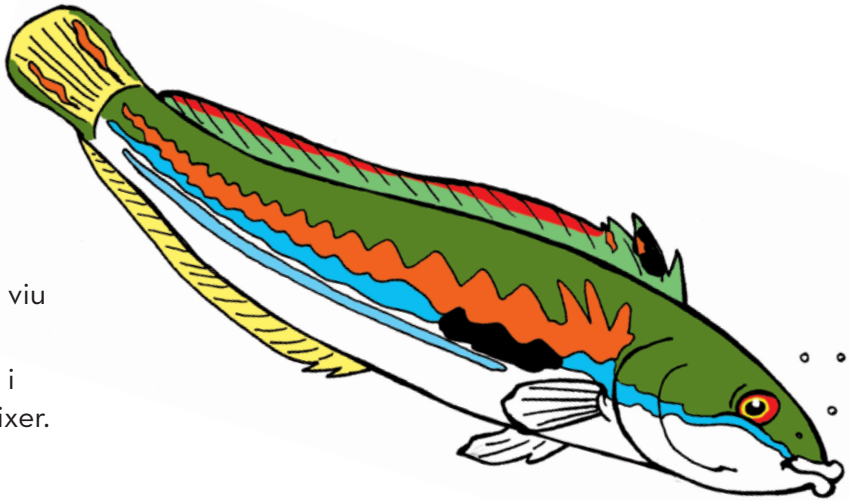
Mida: Petita.

Característiques:

Petit peix de color molt vistós, que viu amagat a les roques i la posidònia.

A l'igual dels raors canvien de sexe i les femelles tornen mascles en créixer.

És una espècie típica de la pesca recreativa de roquer.

SARG

(*Diplodus sargus*)

Hàbitat: Roques.

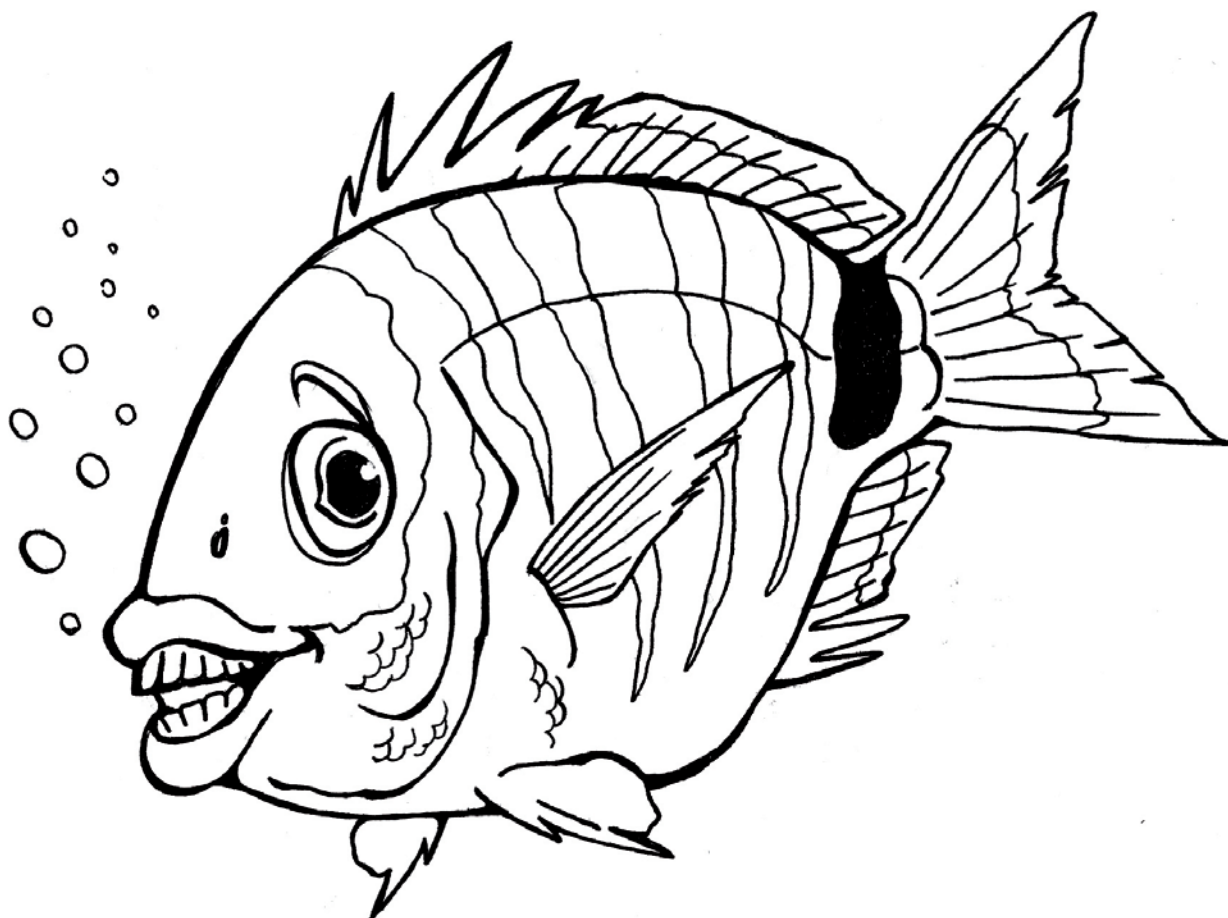
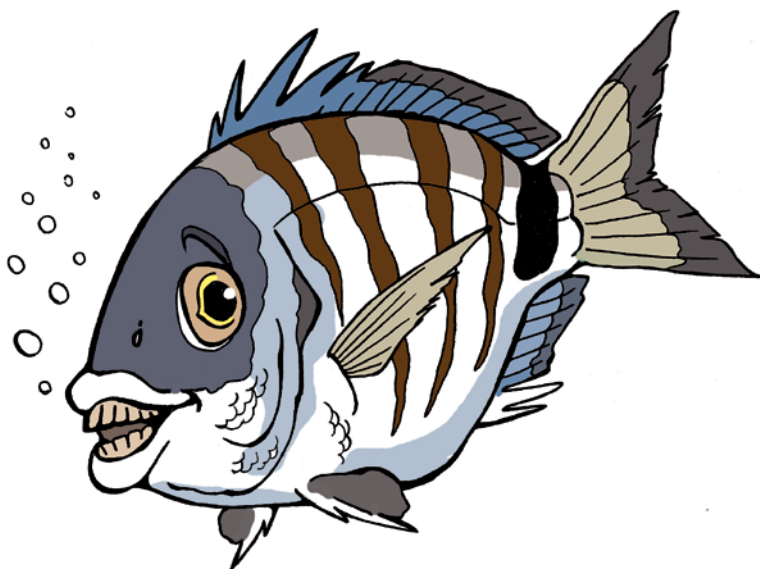
Alimentació: Carnívora.

Mida: Mitjana.

Característiques:

Viuen a les roques i a les coves que formen on es refugien.

Molt fàcil de confondre amb altres peixos com l'esparrall o la morruda.

GERRET

(*Spicara smaris*)

Hàbitat: Pelàgic.

Alimentació: Carnívora.

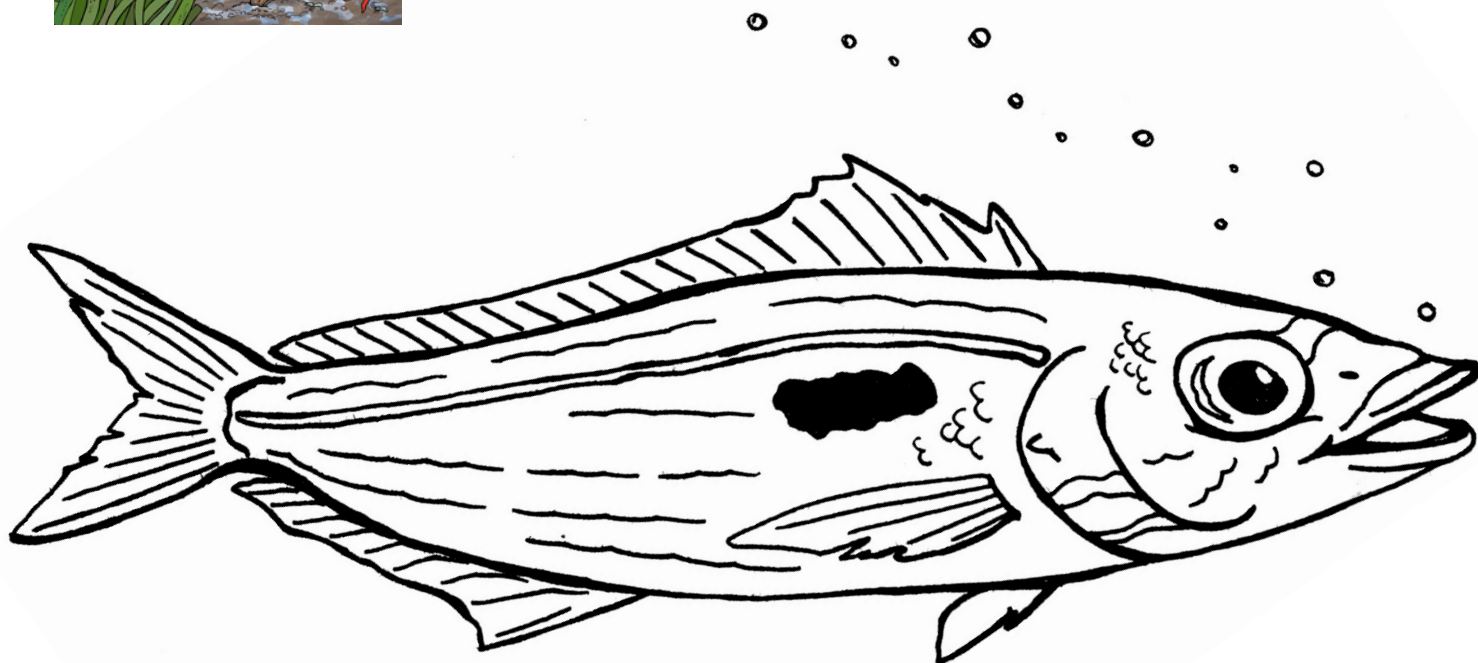
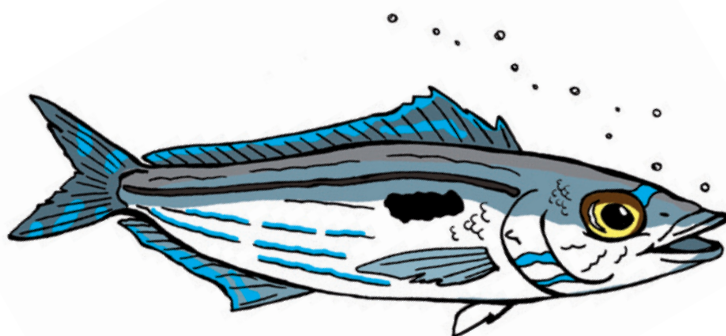
Mida: Petita.

Característiques:

S'alimenta de petits organismes que formen part del plàncton.

És una espècie que primer és femella i en créixer torna mascle. El mascle excava un forat a l'arena amb la coa i vigila els ous dipositats per la femella fins que neixen els petits.

Tradicionalment a l'illa d'Eivissa es pesca amb l'art denominat artet o gerretera.

MORENA

(*Muraena helena*)

Hàbitat: Roca i posidònia.

Alimentació: Carnívora.

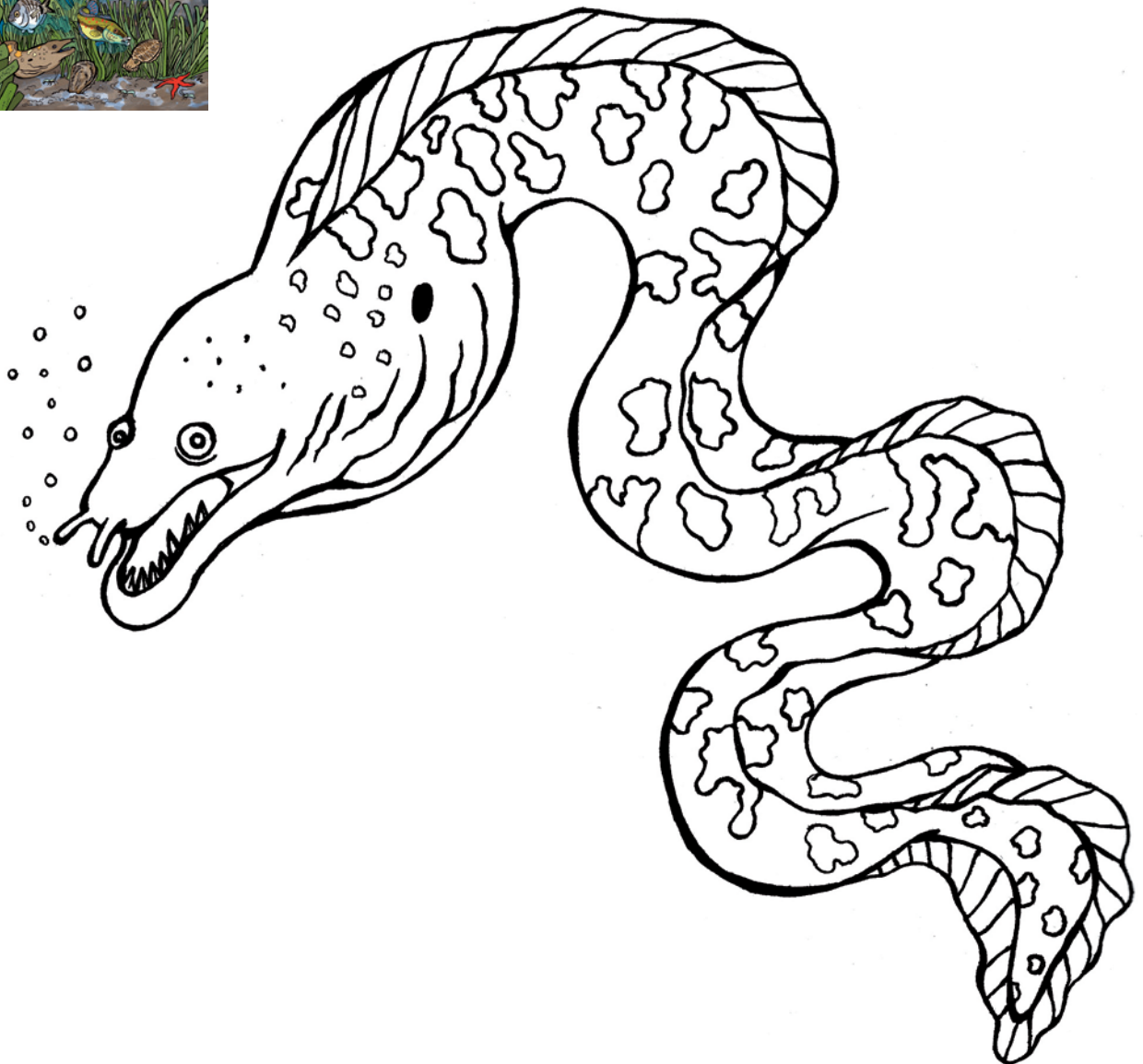
Mida: Grossa.

Característiques:

Peix amb forma de serp que durant el dia quasi no surt del seu cau i és durant el vespre quan surt a caçar.

No convé molestar-les ja que si se senten amenaçades poden mossegar.

Antigament la seua pesca es realitzava mitjançant nanses denominades morenells.

CALAMAR

(*Loligo vulgaris*)

Hàbitat: Pelàgic.

Alimentació: Carnívora.

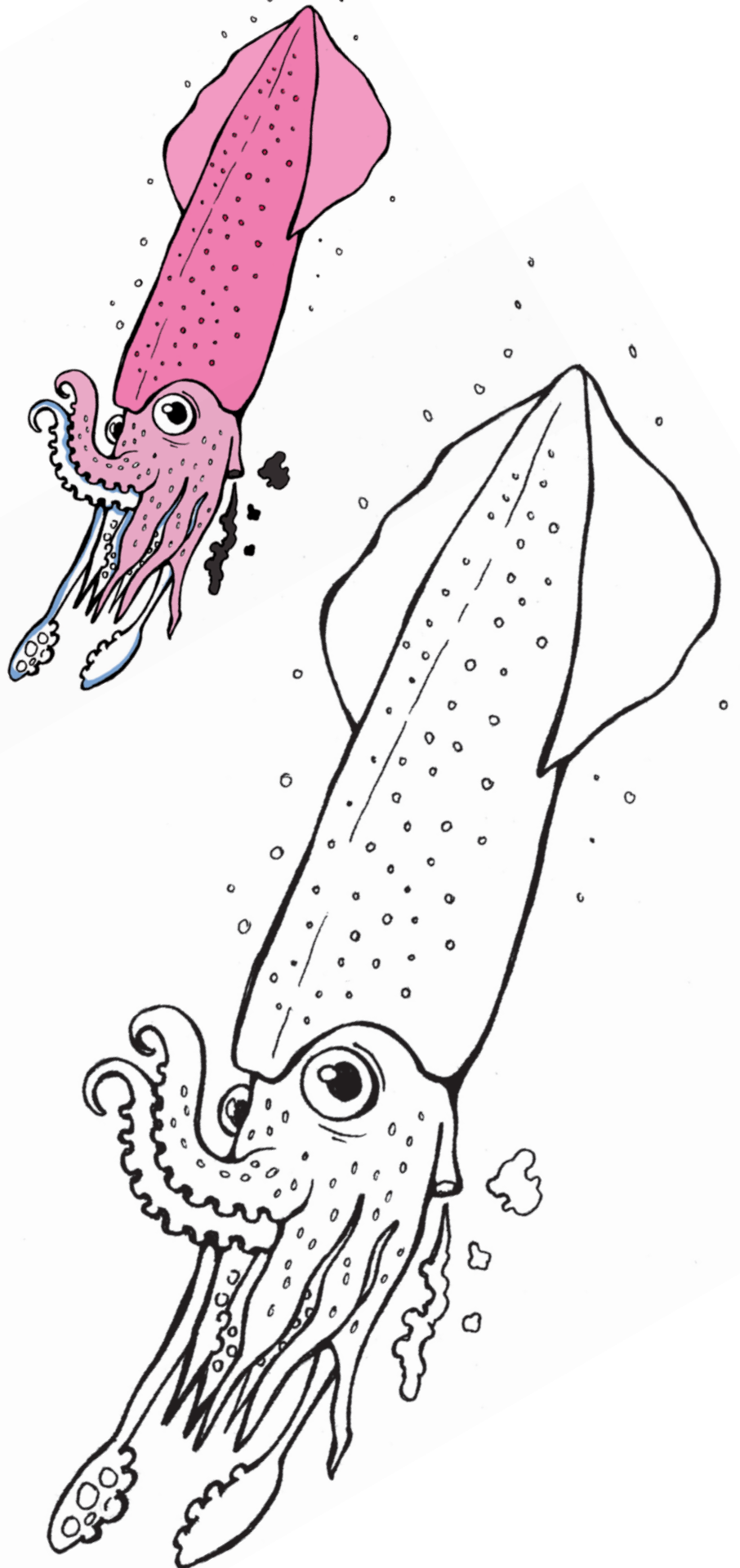
Mida: Petita-Mitjana.

Característiques:

Els calamars tenen vuit braços curts i dos tentacles llargs amb els quals capturen les preses.

El cap té forma allargada com de fletxa. Pot canviar de coloració per camuflar-se. Quan té por canvia de color i expulsa un raig de tinta.

La boca del calamar posseeix un bec molt dur amb el qual és capaç de desfer les seues preses.

SÉPIA

(*Sepia officinalis*)

Hàbitat: Pelàgic.

Alimentació: Carnívora.

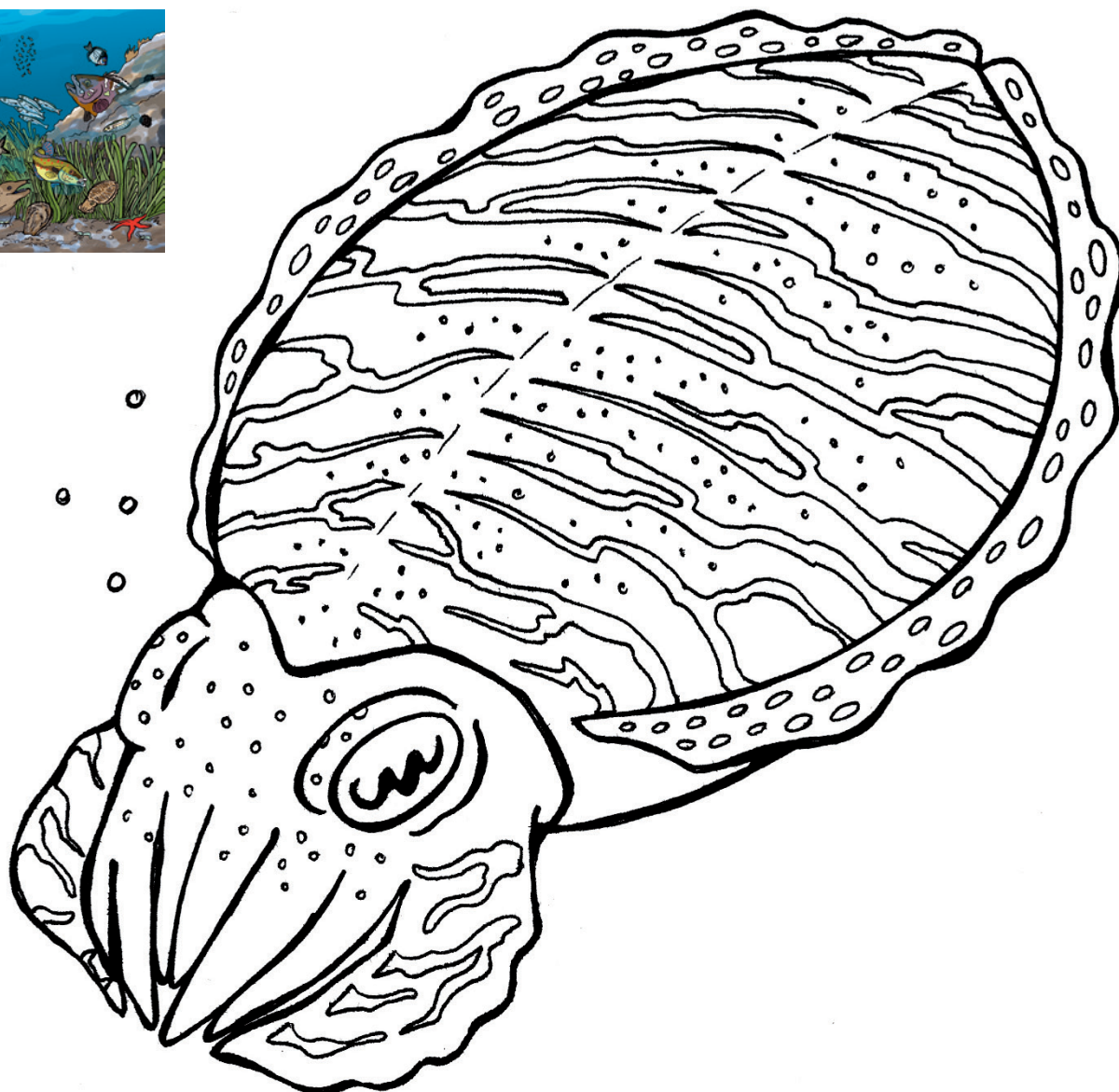
Mida: Petita-Mitjana.

Característiques:

A l'igual dels calamars tenen vuit braços i dos tentacles per capturar les preses.

Per nedar ondulen els seus laterals realitzant moviments ondulatoris a més d'expulsar aigua per un sífó per nedar més ràpid.

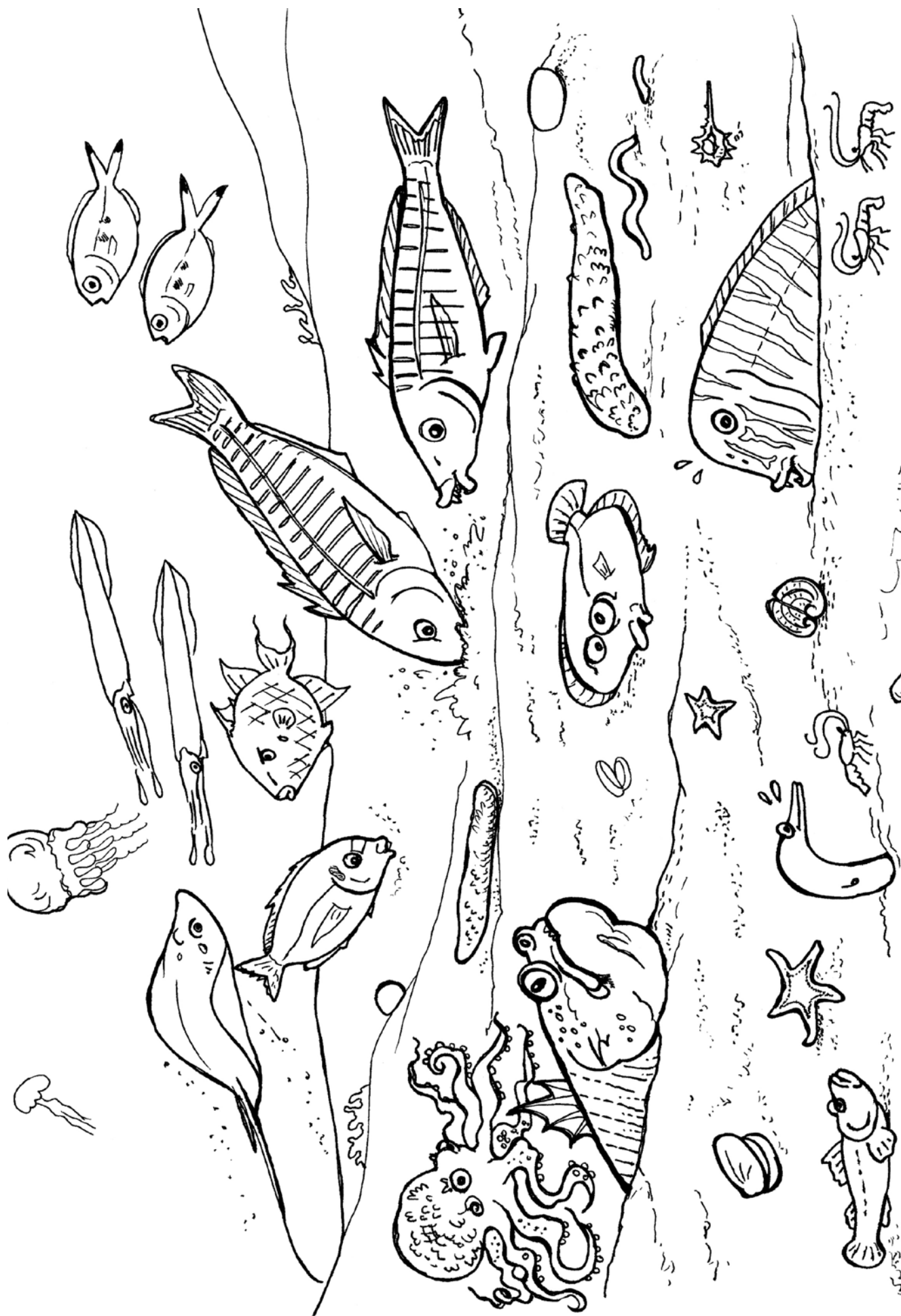
Poden canviar de color i expulsar tinta per fugir dels seus predadors.

0 m

40 m

600 m

RAOR

(*Xyrichtys novacula*)

Hàbitat: Arena.

Alimentació: Carnívora.

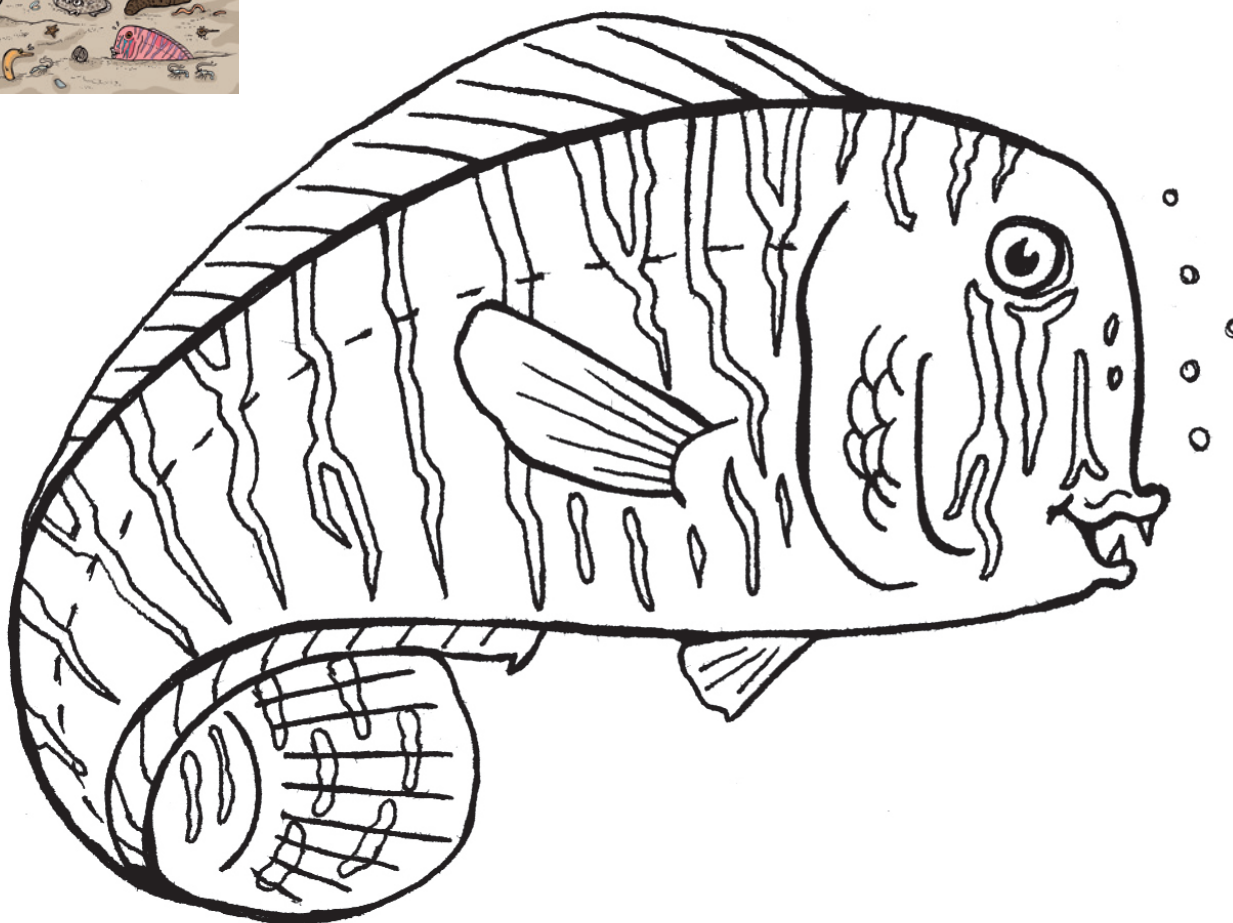
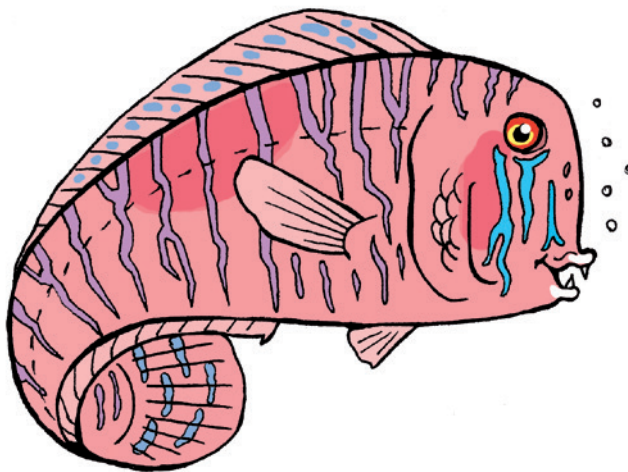
Mida: Petita.

Característiques:

El raor passa gran part de la seua vida enterrat a l'arena traient només el cap fora.

El raors amb una taca violàcia al seu ventre són femelles. En créixer es tornen mascles i perden aquesta taca.

És un peix molt arrelat a la cultura eivissenca i es pot pescar des de l'1 de setembre fins al 31 d'abril.

MABRE

(*Lithognathus mormyrus*)

Hàbitat: Arena.

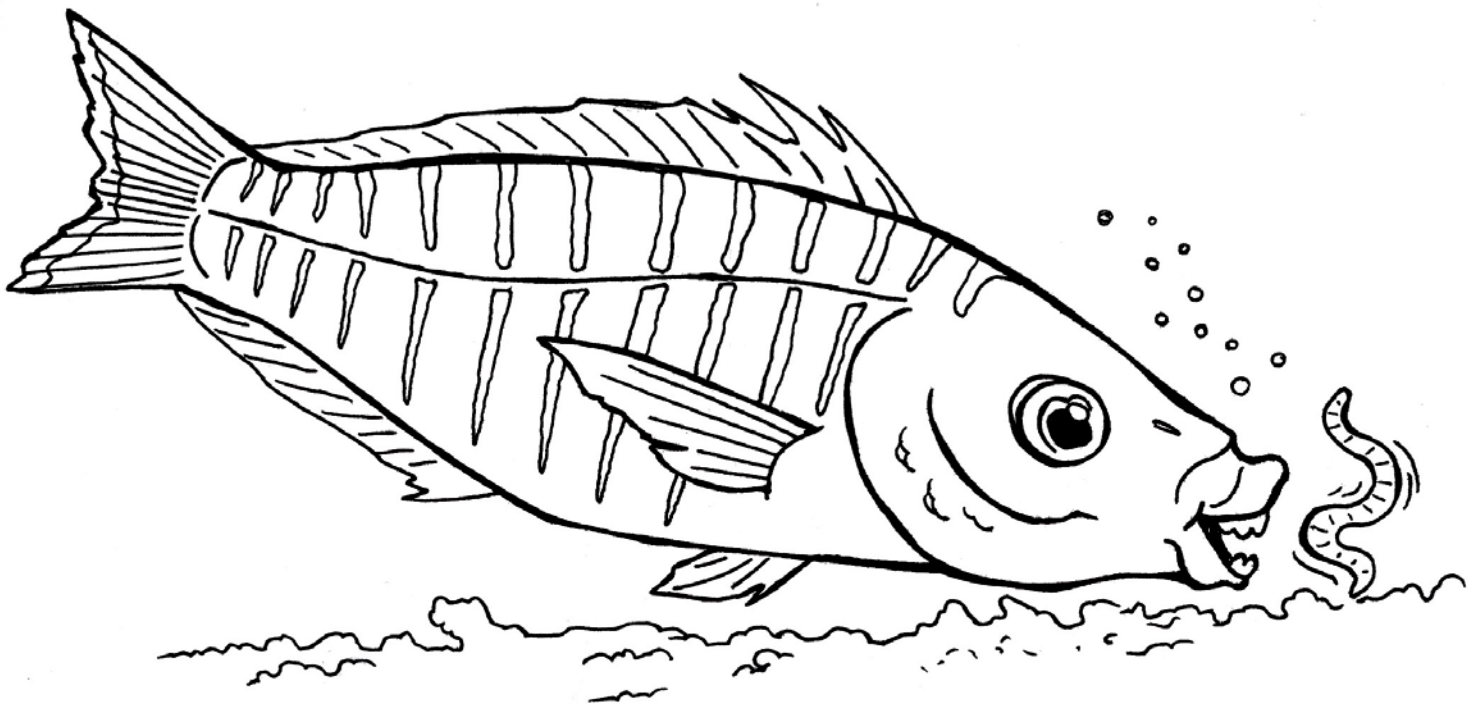
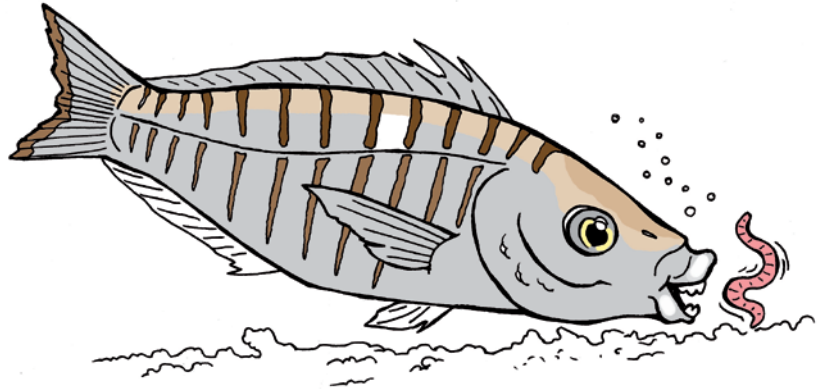
Alimentació: Carnívora.

Mida: Mitjana.

Característiques:

Peix que viu a l'arena de les nostres platges formant petit bancs on van agrupats

Furguen l'arena amb el morro per capturar petits animals que s'hi amaguen.

CÍRVIA

(*Seriola dumerili*)

Hàbitat: Pelàgic.

Alimentació: Carnívora.

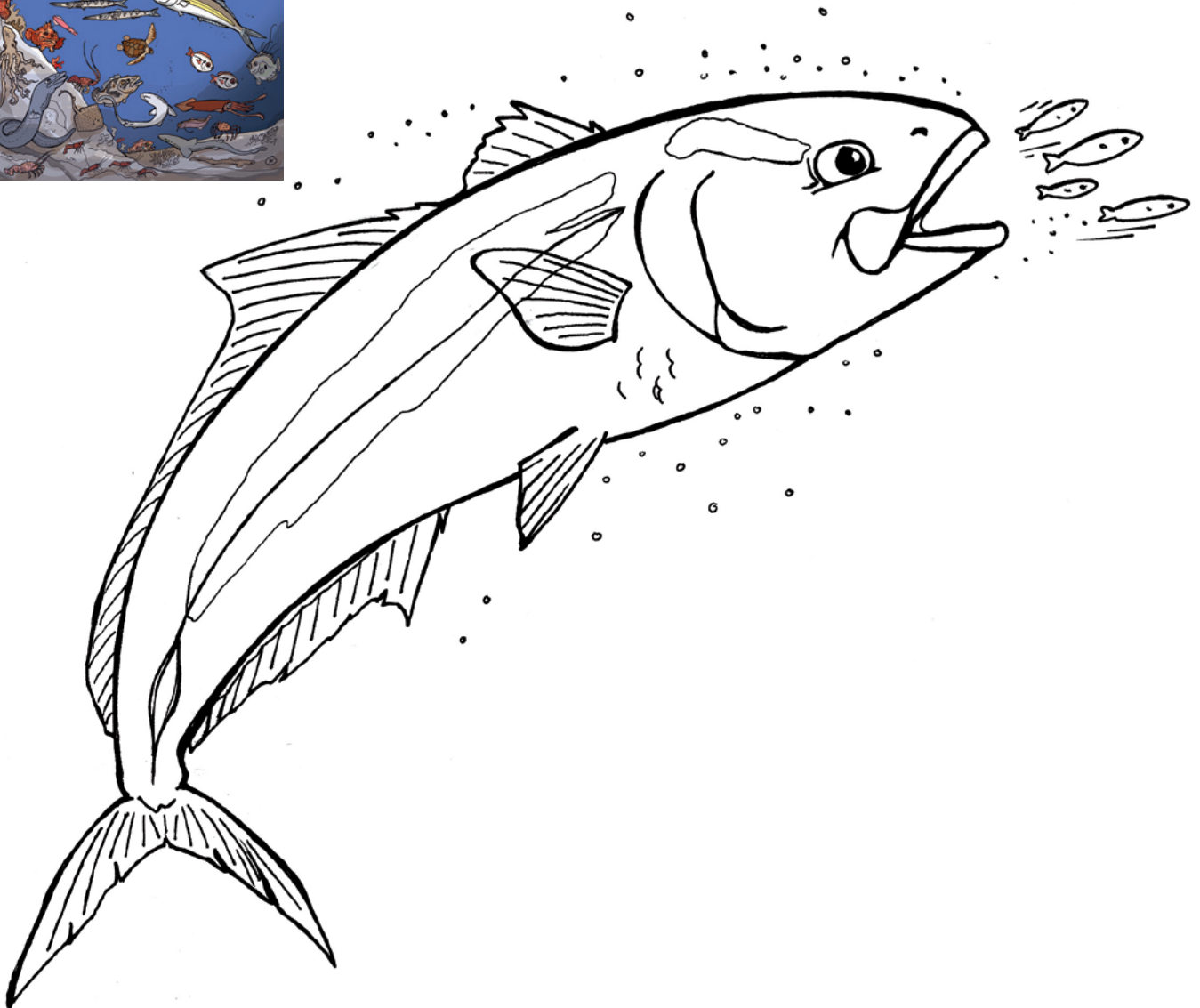
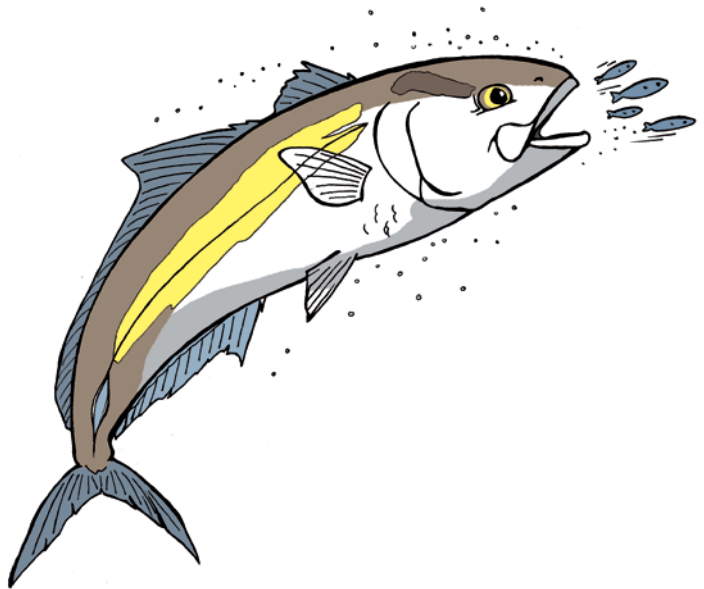
Mida: Grossa.

Característiques:

La círvia és una gran nedadora, el seu cos és allargat per poder nedar millor.

El primer any de vida s'anomena verderol per la seua coloració verdosa i forma grans bancs al voltant de la costa d'Eivissa.

Té un creixement molt ràpid, arribant als 7 kilograms de pes en els seus tres primers anys de vida.

ROJA

(*Scorpaena scrofa*)

Hàbitat: Principalment a roca.

Alimentació: Carnívora.

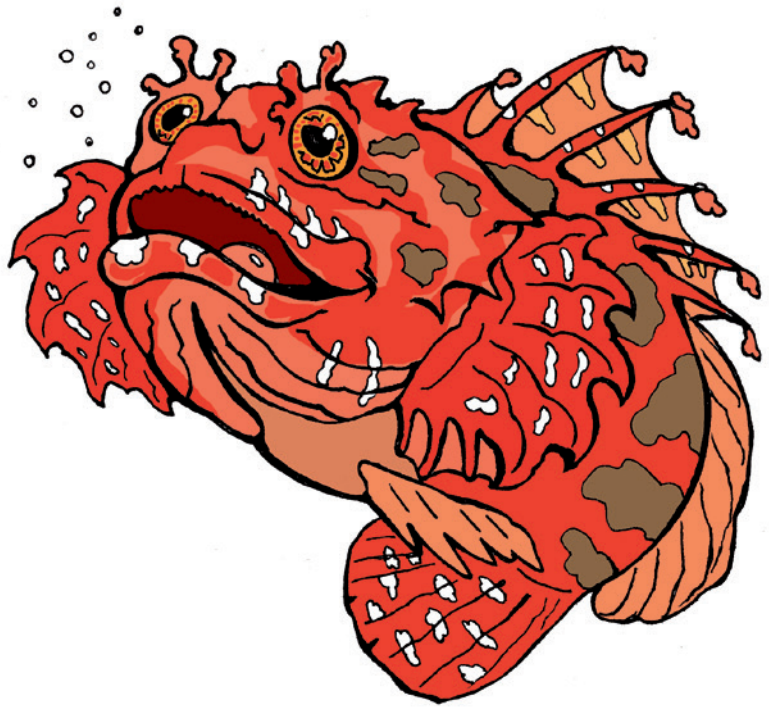
Mida: Mitjana.

Característiques:

Quan la roja se sent amenaçada, aixeca lentament les espines que té damunt l'esquena en senyal d'avís, i fuig amb un cop de cua.

Viu principalment a zones de roques amagada entre els seus forats. Té una gran boca amb la qual atrapa a les seues preses.

S'ha d'anar alerta en tocar-les, ja que les seues punxes contenen un verí que pot fer molt de mal!

MUSSOLA VERA

(*Mustelus mustelus*)

Hàbitat: Roca i fang.

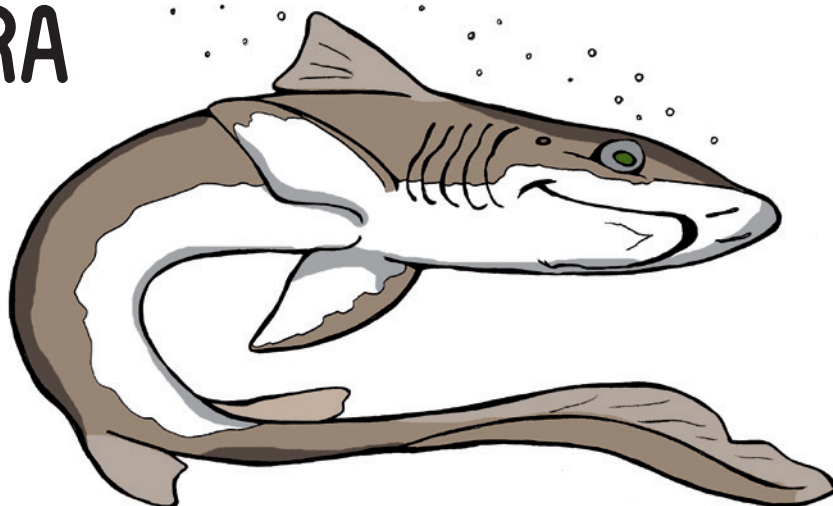
Alimentació: Carnívora.

Mida: Grossa.

Característiques:

És una espècie de tauró que s'alimenta de crustacis, mol·luscos i petits peixos. Per això, les seues dents estan adaptades a triturar closques.

Es poden diferenciar els mascles de les femelles perquè tenen els òrgans reproductors als ventre.

RAJADA

(*Raja clavata* i altres)

Hàbitat: Arena i fang.

Alimentació: Carnívora.

Mida: Grossa.

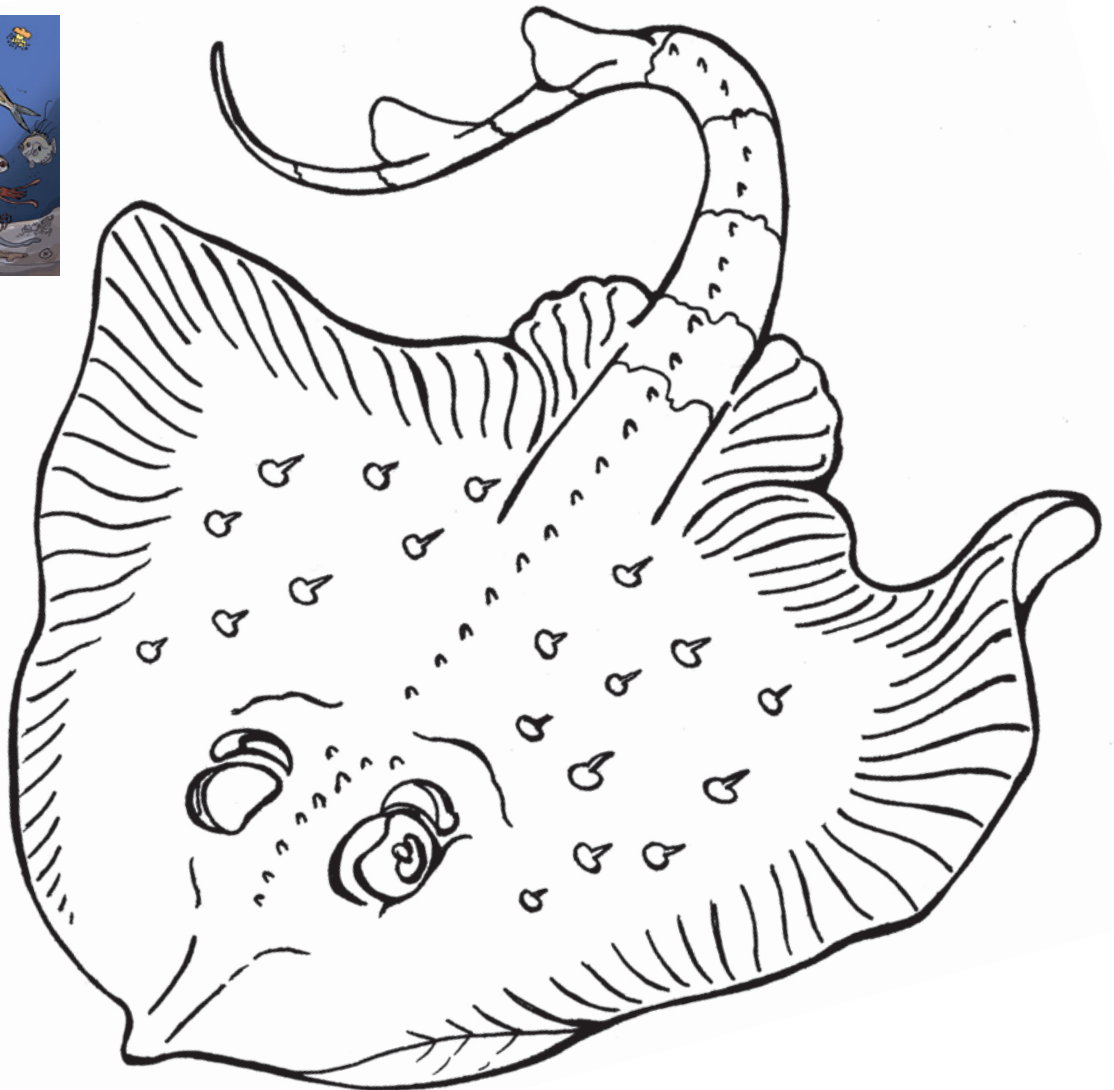
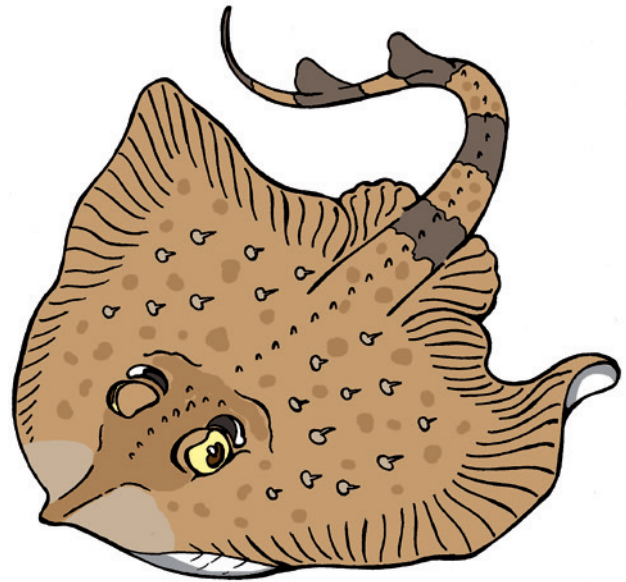
Característiques:

Té el cos molt aplanat, adaptat per descansar sobre el fons marí. Els taurons i les rajades, en comptes d'ossos tenen cartílags.

A la part de dal trobam els ulls i al seu ventre la seua boca.

Acostuma a viure a fons arenosos o moltes vegades s'enterra per passar despercebuda.

Té unes espines a la cua amb les quals s'ha d'anar amb seny perquè les usen per defensar-se.

POLP DE ROCA

(*Octopus vulgaris*)

Hàbitat: Roca.

Alimentació: Carnívora.

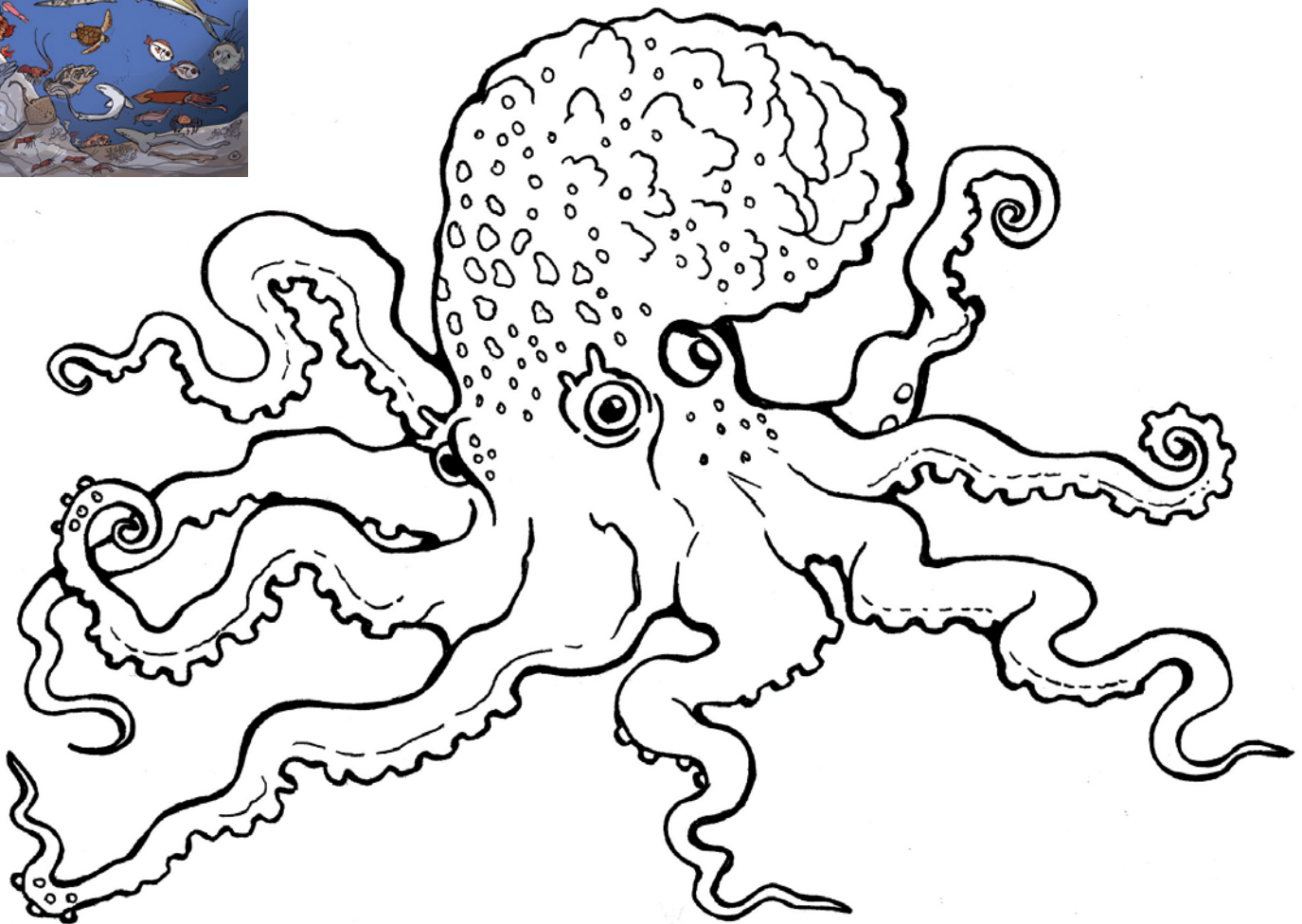
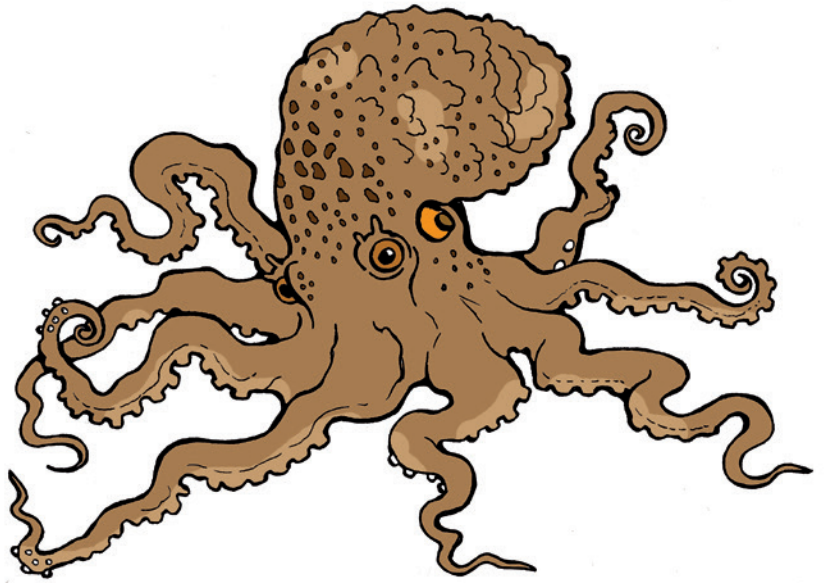
Mida: Mitjana.

Característiques:

Tenen un cos tou i flexible ja que no tenen esquelet. Això els serveix per poder passar a través de petits trencs o fissures de les roques i fugir dels seus depredadors.

El camuflatge és la seua millor defensa, poden canviar de color i textura per confondre's amb el fons.

A la porta del seu cau col·loquen petites pedres i copines per camuflar-ho.

LLAGOSTA

(*Palinurus elephas*)

Hàbitat: Roca.

Alimentació: Carnívora-detritívora.

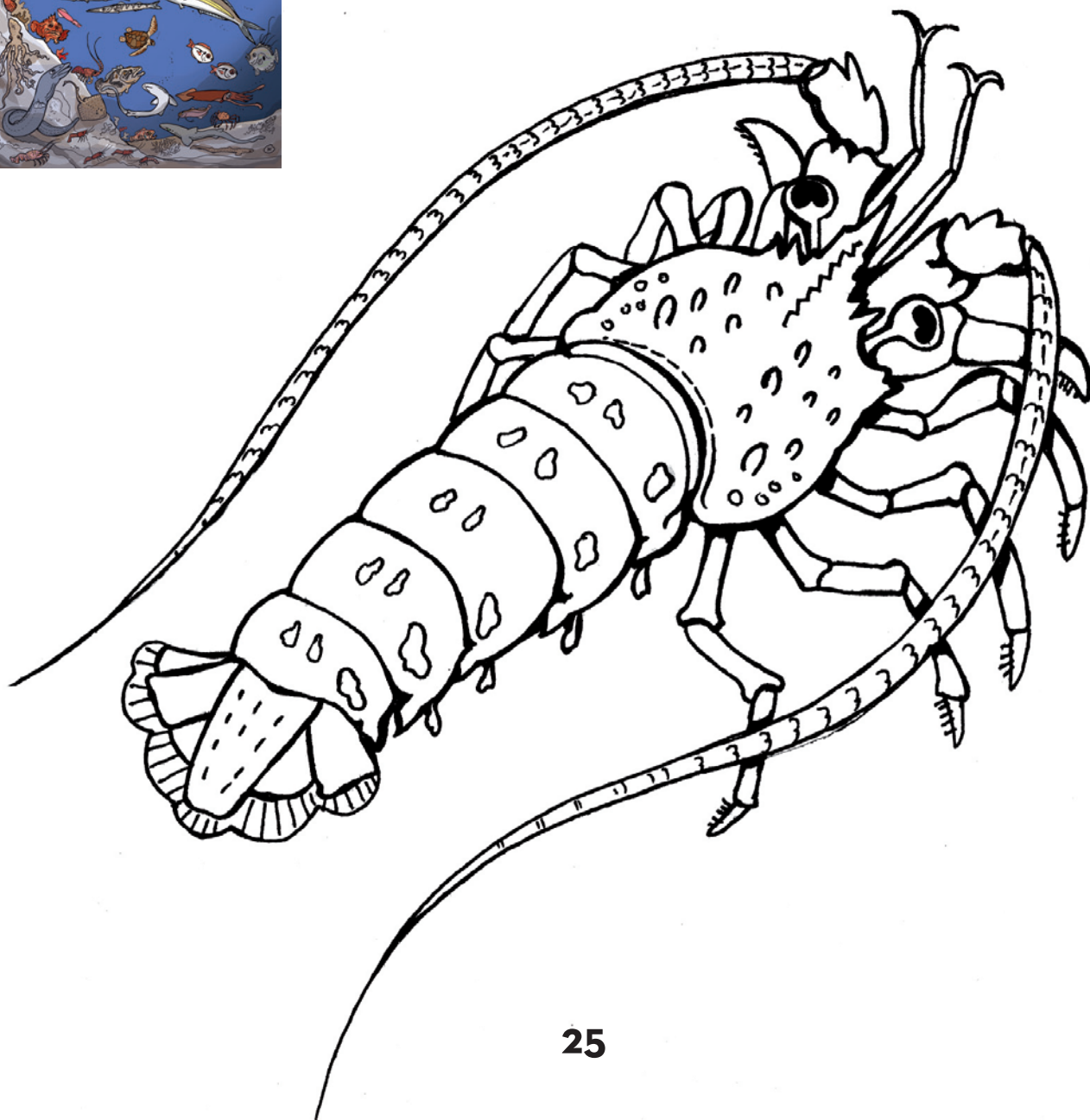
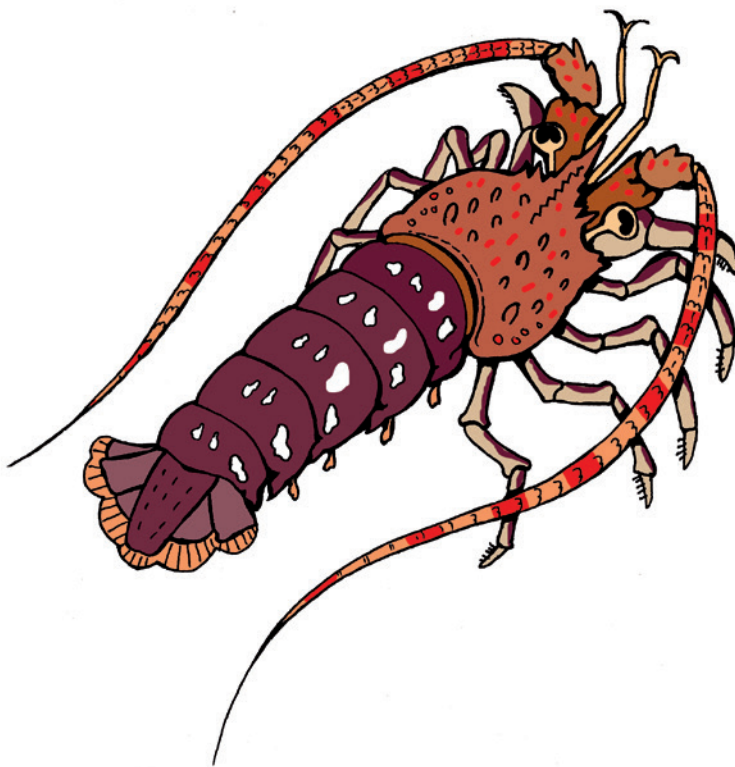
Mida: Mitjana.

Característiques:

Les llagostes són nocturnes i durant el dia s'amaguen entre les roques o dins coves.

Antigament es pescava amb una nansa, però actualment es captura amb tremall.

Els pescadors professionals no poden pescar les petites (9 cm de cap) o les femelles que duen ous al seu ventre.

GAMBA VERMELLA

(*Aristeus antennatus*)

Hàbitat: Fang.

Alimentació: Detritívora.

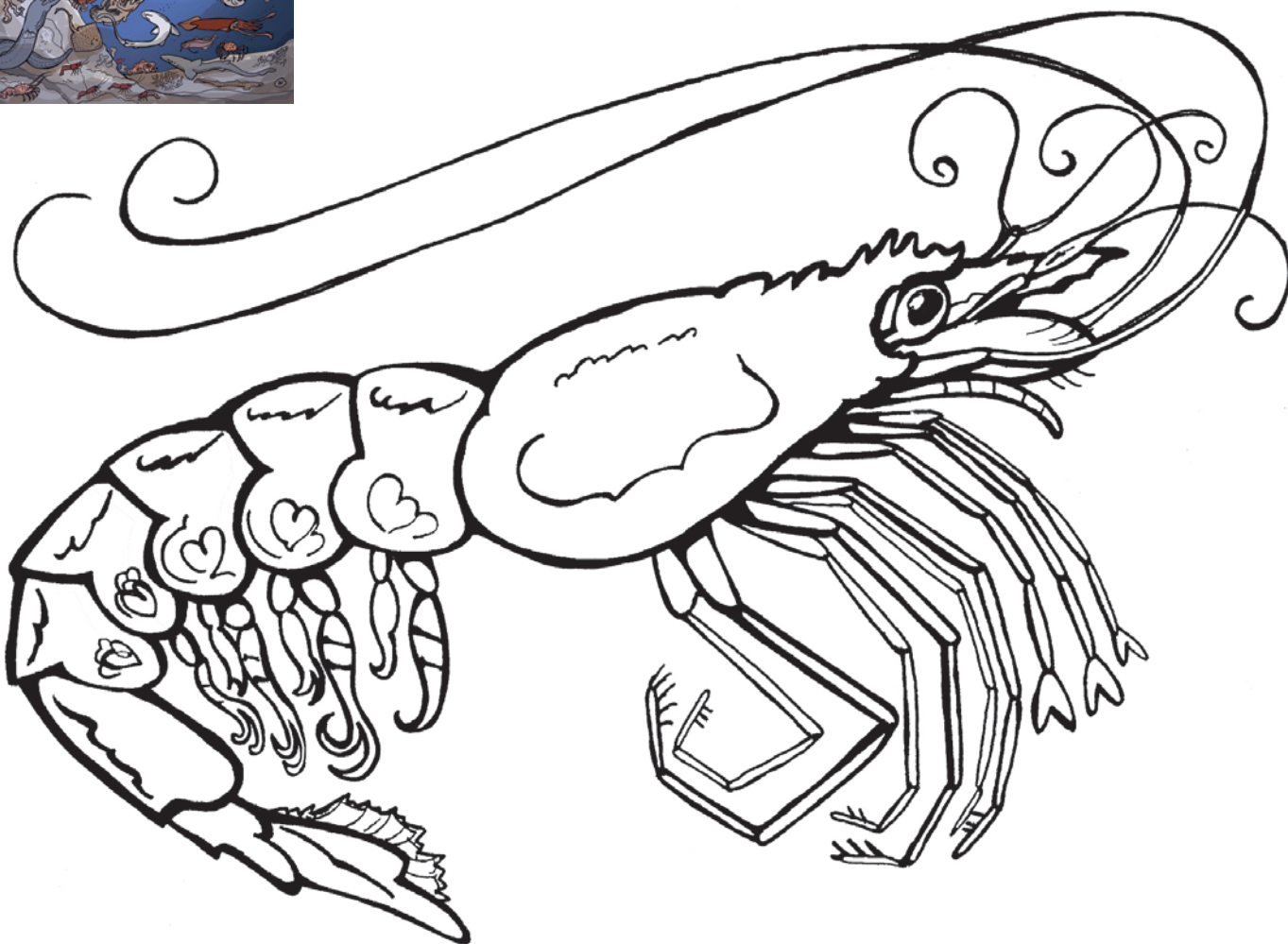
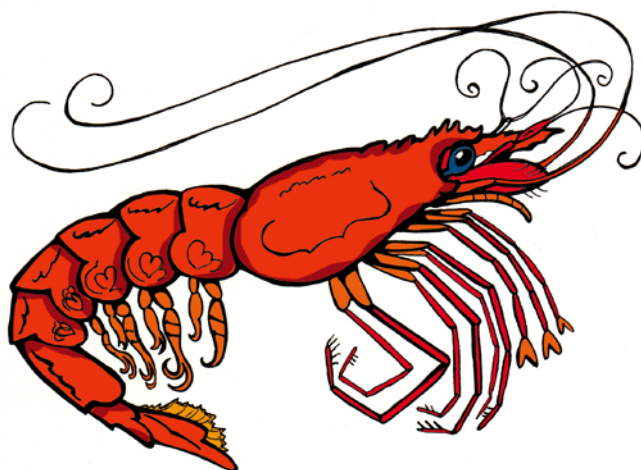
Mida: Petita.

Característiques:

Viu a grans fondàries per davall dels 400 metres al fang, on ja no arriba la llum.

Neixen mascles i entre els 2-4 anys es tornen femelles. Poden arribar a pondre fins a 25.000 ous.

Es pesca amb barques de bou.

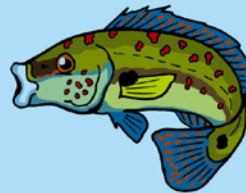

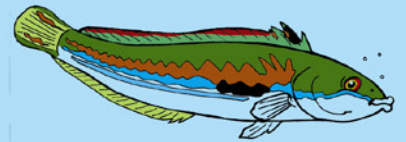
VACA
(*Serranus scriba*)
p. 3

ANFÓS
(*Epinephelus marginatus*)
p. 4

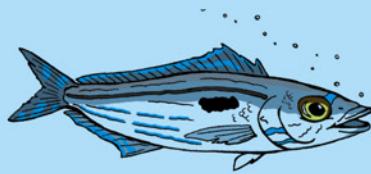
LLAVIÓ
(*Symphodus tinca*)
p. 5

DONZELLA
(*Coris julis*)
p. 6

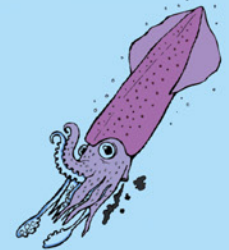
SARG
(*Diplodus sargus*)
p. 7

GERRET
(*Spicara smaris*)
p. 8

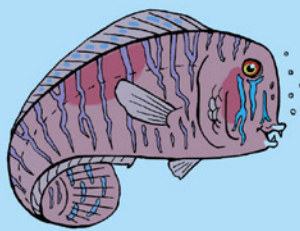
MORENA
(*Muraena helena*)
p. 9

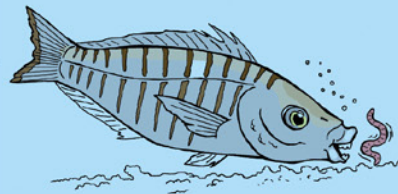
CALAMAR
(*Loligo vulgaris*)
p. 10

SÈPIA
(*Sepia officinalis*)
p. 11

RAOR
(*Xyrichtys novacula*)
p. 18

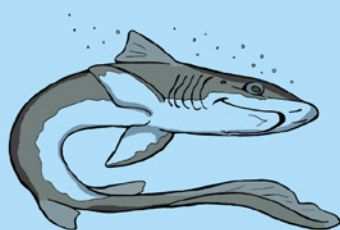
MABRE
(*Lithognathus mormyrus*)
p. 19

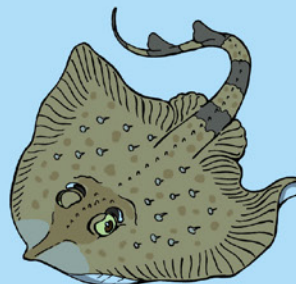
CÍRVIA
(*Seriola dumerili*)
p. 20

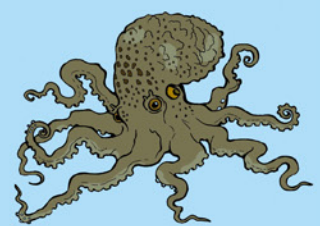
ROJA
(*Scorpaena scrofa*)
p. 21

MUSSOLA VERA
(*Mustelus mustelus*)
p. 22

RAJADA
(*Raja clavata i altres*)
p. 23

POLP DE ROCA
(*Octopus vulgaris*)
p. 24

LLAGOSTA
(*Palinurus elephasa*)
p. 25

GAMBA VERMELLA
(*Aristeus antennatus*)
p. 26

Escala de mesura

Petita

< 20 cm

Mitjana

20-50 cm

Grossa

> 50 cm

